

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 2/9293

**Anykščiuose bus
ieškoma vokiečių
kareivių
kapaviečių**

2 psl.

**Po dvikojų
žvėrių atėjo
keturkojai**

2 psl.

**Jauni žmonės turi galvoti apie
orią senatvę**

Ignė PUKENĖ, anykštėnė:
„Reikia pačiam galvoti apie
ateitį ir stengtis kuo daugiau
senatvei atidėti“.

3 psl.

šiuipinys

Gydytojai. Su Anykščių pirminės sveikatos priežiūros centru darbo santykius nutraukė šeimos gydytojai Kęstutis Bajarūnas ir Aira Vertelkienė. K. Bajarūno pacientai perrašyti šeimos gydytojais Gabėtai Šinkūnaitei, o A. Vertelkienės – šeimos gydytojui Arūnui Tarvydui (Troškūnų ambulatorijoje).

Vertinimas. Šią savaitę Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorius Audronius Gališanka ir jo pavaduotojas Ramūnas Blazarėnas vertins administracijos padalinių vadovų veiklą.

Rašytojas. Anykščių metalo grupės „Dissimulation“ narys Dainius Žičkus (Stabmeldys) išleido fantastinį romaną „Šmaravėjaus nuotykių“. Pernai D. Žičkus išleido knygą „Stabmeldžio memuarai“.

Muzika. Pramogų ir sporto centras „Kalita“ iš lankytojų sulaukė pastabų dėl šalia slidinėjimo trasų skambančios rusiškos muzikos. „Rekomenduoju pasikonsultuoti su koku kompetentingu asmeniu, ar pritinka rusiška „Nykščiu“ radijo estrada vienoje lankomiausių miestelio, siekiančio šiuolaikiško kurorto statuso, vietų“, – „Kalitos“ vadovams pranešė lankytojai. Socialiniame tinkle centras „Kalita“ pripažino, kad rusiška muzika ant Kalitos kalno netinka ir pažadėjo, kad čia ji nebeskambės.

Padėka. Anykščių pirminės sveikatos priežiūros centrui Sveikatos apsaugos ministras ir Higienos instituto atstovai padėkojo už atsakingą požiūrį ir tinkamą antibiotikų skyrimą Anykščių rajono gyventojams.

Dėmesys. Anykščių rajono savivaldybė nesuranda rangovo atlikti kompleksinio apleistų ir neefektyviai naudojamų pastatų Anykščiuose, Tiltu g.1, Tiltu g.2, Tiltu g.3, Muziejiaus g.1 gerbūvio atnaujinimo ir viešųjų erdvių sutvarkymo darbams. Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorius Audronius Gališanka sakė, kad viešųjų pirkimų konkursas rangos darbams bus skelbiamas jau trečiąjį kartą.

Tarptautinius santykius mezga vairuotojai

Glaudžiausius tarptautinius santykius kol kas mezga mūsų krašto vairuotojai. Penktadienį, sausio 4-ąją, mūsų rajone į avariją pateko vokiečių, pirmadienį, sausio 7-ąją, latvis.

Penktadienį ir šeštadienį Anykščių rajone registruoti eismo įvykiai, per kuriuos nukentėjo žmonės. Šių abiejų avarių priežastis – vairuotojai nepasirinko saugaus greičio ir išslydo į priešingą eismo juostą.

„Renault Laguna“ po kontakto su latvio autocisterna skaudžiai nukentėjo.

Sniegas Anykščių A. Baranausko aikštėje pirmadienį, sausio 7-ąją.

4 psl.

Vis menasi vaikystės mokytojos šviesus paveikslas...

Vytautas BAGDONAS

Dažnokai važiuodamas Anykščių–Rokiškio plentą, trumpoje kelio atkarpoje tarp Vozgėlių, Bikūnų ir Naujųjų Elmininkų kaimų, žvilgsnio vis neatitraukiu nuo tolėliau rymančio vienkiemio. Išnyra tarp medžių esančio nemažo medinio namo skardinis stogas, šmėsteli vienas kitas sodybos kieme esantis pastatas.

Šis didokas statinys, esantis Anykščių seniūnijos Jokūbėliško kaime, – buvusi mokykla. Ir nors seniai čia nebekrykštauja mokių balsai, senoji mokykla ne vienam vyresnės kartos žmogui kelia nostalgiskus vaikystės prisiminimus.

Prieš keletą dešimtmečių šiame pastate dar veikė Jokūbėliško pradinė mokykla.

Buvusi mokytoja Marcelė Kurčinskienė prisimindavo ir mokyklą Jokūbėliškyje, ir savo buvusius auklėtinius. (Nuotrauka daryta 2004 metais Naujuosiuose Elmininkuose).

Mokykla menasi ir su nostalgija, ir su šypsena

Šiaip prašalaičiui toji vienkiemyje esanti sodyba nepalieka jokio įspūdžio. O man visuomet suvirpina širdį, sukelia malonius prisiminimus. Juk tai pirmoji mano mokykla. Čia, į Jokūbėliško pradinę mokyklą,ėjau ketvertą metų, čia prabėgo daug gražių vaikystės aki-

mirių, kurias menu iki šiol. Menu ir pirmąją savo mokytoją. Tiesa, pradinėje mokykloje teko susitikti net su keliomis mokytojoms, tačiau jų paveikslai per dešimtmečius atmintyje neišliko. Juk nelengva išsidėmėti, prisiminti vieną ar kitą mokytoją, jei ji atvažiuodavo į Jokūbėliški tik pavaduoti susirgusią ar į kokius kursus pasiūstą tikrąją mūsų mokytoją?

5 psl.

Kūrybos aidai – nuo Anykščių iki Kaukazo

Sausio 8-ąją Anykščiuose pasklis džiugi žinia apie tai, kad Antano Vienuolio kūryba vėl skaitoma kartvelų kalba. Į tuos kraštus, pažadinusius jaunojo anykštėno kūrybinį talentą, daugiau nei po šimtmečio grįžo tekstai, kuriuos įkvėpė Kaukazo kalnų grožis.

Antradienį 17 val. 30 min. Antano Vienuolio memorialiniame name-muziejuje prasidės literatūros vakaras „Atgal į Kaukazą“, kuriame svečiuosis vertėja Nana Devīdzė. Pernai ji parengė anykštėno rašytojo „Kaukazo legendų“ naują vertimą į kartvelų kalbą, legendos buvo išleistos šiuolaikiniam Sakartvelo skaitytojui atskira knyga.

Viešnią į Anykščius palydės Lietuvos rašytojų sąjungos pirminkė rašytoja Birutė Jonuškaitė ir poetas, Antano Baranausko literatūrinės premijos laureatas Vladas Braziūnas. Tai jo poezijos rinkinį „Dienos atsivertimas“ ta pati vertėja N. Devīdzė pernai irgi pasiūlė

skaitytojams kartvelų kalba.

Vidurdienį svečiai lankysis A. Baranausko pagrindinėje mokykloje ir A. Vienuolio progimnazijoje, kur su mokiniais kalbės apie tai, kaip formavosi istorinės gijos, susiejusios labai skirtingus, bet gal kažkuo ir panašius Baltijos ir Kaukazo kraštus, kuo svarbi anykštėno rašytojo Antano Žukausko-Vienuolio asmenybė XXI amžiaus literatūrai, tarpvalstybiniais santykiais.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus informacija

A. Vienuolio „Kaukazo legendos“ pernai buvo išleistos Tbilisyje kartvelų kalba.

Anykščiuose bus ieškoma vokiečių kareivių kapaviečių

Antrasis pasaulinis karas nusinešė milijonus gyvybių. Didžiausias pasaulio istorijoje vykęs konfliktas neaplenkė ir Anykščių krašto. Nukentėjo civiliai gyventojai, buvo apgriautos gyvenvietės. Po karo rusų kariai buvo perlaidojami, o jų kapavietės pažymėtos, kai tuo tarpu vokiečių karių kapavietės buvo sulygintos su žeme ir išliko tik pasakojimai.

VšĮ „Kultūros vertybių globos tarnybos“ komanda prašo anykštėnų pagalbos.

Nors vokiečių kariuomenės kapaviečių Anykščiuose ir neišliko, tai nereiškia, kad jų nėra. Jas būtina surasti, pažymėti ir iš palaukių perlaidoti į kapines, kol dar yra gyvų, tuos laikus menančių žmonių, ku-

rie galėtų apie tai papasakoti.

„Vokiečiai užsako šiuos darbus, nes kariai taip gulėti negali. Šios sąjungos darbuotojai įvairiose šalyse ieško vokiečių karių palaikų, juos ekshumuoja, perlaidoja. Šios

paiškos VšĮ „Kultūros vertybių globos tarnybos“ atliekamos ir Lietuvoje.

Tikriname liudininkų informaciją, dirbame ir stengiamės, kad netinkamose vietose tokių palaidojimų liktų kuo mažiau. Šių darbų tikslas yra surasti nežinomas vietas, kuriose yra palaidoti kariai, taip pat perkelti juos į tvarkingas ir prižiūrimas karių kapines. Perlaidojame žuvusių karių palaikus į bendrąsias kapines, padedame karių artimiesiems sužinoti apie jiems brangių žmonių amžinojo poilsio vietas. Ieškant šių vietų

visada stengiamės surasti žmonių, kurie galėtų suteikti bet kokios informacijos apie nežinomas ar neprižiūrimas kapavietes“ – kalbėjo ekshumacijos techniką Mantas Trinkūnas.

Kadangi šiais metais planuojama ieškoti kapaviečių Anykščių krašte, specialistai prašo anykštėnų, ką nors žinančių apie galimus Antrojo pasaulinio karo vokiečių karininkų palaidojimus, paskambinti telefonu (8-608) 96922.

VšĮ „Kultūros vertybių globos tarnyba“

Trims rajono mokykloms bus skirtas „kokybės krepšelis“

Anykščių Jono Biliūno gimnazija, Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazija ir Kavarsko pagrindinė mokykla-daugiafunkcis centras gaus tikslines valstybės lėšas ugdymo kokybei gerinti. Gruodžio mėnesį posėdžiavusi Anykščių rajono taryba pritarė, kad Anykščių rajono savivaldybė dalyvautų projekte „Mokinių ugdymosi pasiekimų gerinimas diegiant kokybės krepšelį“.

Į stiprią geros mokyklos požymių raišką turinčių mokyklų sąrašą įtraukta Anykščių Jono Biliūno gimnazija, o į silpną geros mokyklos požymių raišką turinčių mokyklų sąrašą – Troškūnų Kazio Inčiūros

gimnazija ir Kavarsko pagrindinė mokykla-daugiafunkcis centras. Anykščių Jono Biliūno gimnazijos vienam mokiniui bus skiriama po 127 Eur vieneriems metams. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijos

ir Anykščių rajono Kavarsko pagrindinės mokyklos-daugiafunkcio centro 5–8 klasių mokinių ugdymui atiteks po 354 Eur. Nuo bendros visoms trims mokykloms skiriamos sumos Anykščių rajono savivaldybė iš savo biudžeto turės skirti 15 proc. lėšų. Jei po vienerių metų bus pasiekta pokyčių (mokyklose 5–8 klasėse sumažės jungtinių klasių skaičius, sumažės mokyklų juridinių vienetų, kuriose mokosi iki 120 mokinių, padaugės mokytojo pareigybės visu etatu dirbančių

mokytojų), tai antraisiais projekto vykdymo metais savivaldybės skirtas lėšas valstybė gražins.

Švietimo ir mokslo ministerija tikisi, kad kokybės krepšelis sumažins mokinių, nepasiekiančių pagrindinio pasiekimų lygmens, skaičių ir padidins mokinių, pasiekiančių aukštesnį pasiekimų lygmenį, skaičių. Tada esą tarp mokyklų mažės skirtumai, įsitvirtins kokybės kultūra.

Atrenkant mokyklas, kurios gaus „kokybės krepšelį“, buvo atsižvelgiama, kokia mokinių savijauta toje mokykloje, kokia mokyklos palaiškoma kultūra, mokinių pasiekimai, ar mokytojai stengiasi padėti vaikams, atėjusiems iš socialinės rizikos šeimų ir kt.

-ANYKŠTA

Po dvikojų žvėrių atėjo keturkojai

„Prieš dvidešimt penkerius metus atėjo dvikojai žvėrys ir nužudė mano tėvelį. Dabar atėjo keturkojai“ – „Anykštai“ guodėsi Vanda Urbutienė iš Naujikų (Svėdasų sen.).

Vilkai nuplėšė pririštą V. Urbutienės šuniuką ir kiek atokiau pasinešė jį suėdė. Moteris rado tik kraujo klaną ir šuniuko galvą. Vietą apžiūrėję specialistai aptiko trijų vilkų pėdas. Ši istorija Naujikų gyventoją gražino į dar kraupesnius prisiminimus, kai be-

veik lygiai prieš ketvirtį amžiaus, taip pat gruodžio mėnesį, banditai kankino ir galų gale nušovė V. Urbutienės tėtį.

Netoli Naujikų, Drobčiūnų miške, Svėdasų klubo medžiotojai per varyminę medžioklę pernai spalio mėnesį sumedžiojo du vil-

kus. Pasak Svėdasų medžiotojų klubo vadovo Donato Tuskos, po sėkmingos medžioklės buvo vėl išvarę vilkus, net penkis vienu metu, tačiau visi medžiotojų šūviai skriejo pro šalį.

Ši medžioklės sezona Anykščių rajone nuo medžiotojų šūvių krito net penki vilkai. Praėjusį savaitgalį vilkus sumedžiojo Troškūnų ir Skiemonių klubo medžiotojai. Po šio savaitgalio vilkų medžio-

klės kvotos jau įvykdytos, tačiau oficialaus nurodymo nutraukti vilkų medžioklę vakar dar nebuvo.

Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Anykščių skyriaus valdybos pirmininkas Rimantas Pečkus „Anykštai“ sakė, jog yra tikimybė, jog problematiškiausiems rajonams, tarp kurių yra ir Anykščiai, bus skirtos dar ir papildomos vilkų medžioklės kvotos.

Temidės svarstyklės

Mirtis. Sausio 5 dieną apie 18.00 val. namuose Debeikių seniūnijos Varkujų kaime, Ateities g., rastas vyro (g. 1946 m.) kūnas be išorinių smurto žymių. Pradėtas ikiteisminis tyrimas mirties priežastiai nustatyti.

Smurtas. Sausio 6 dieną apie 14.00 val. namuose Anykščiuose, Vairuotojų g., konflikto metu neblauvus (nustatytas 1,16 prom. girtumas) vyras (g. 1984 m.) smurtavo prieš žmoną (g. 1981 m.). Pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vyras sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

spektras

Pataisa. Seime „valstiečių“ seniūno Ramūno Karbauskio vardu registruotas dar vienas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pataisų projektas. Jame akcentuojama, kad vaiko paėmimas iš šeimos galimas tik tada, kai kyla „realus ir tiesioginis pavojus vaiko sveikatai ar gyvybei“. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto vadovės „valstietės“ Agnės Širinskienės teigimu, tai yra pakoreguotas grupės Seimo narių teiktas įstatymo pataisų variantas, kuriam priekaištų turėjo Seimo teisininkai.

Meniu. Atnaujintuose valgia-raščiuose mokykloms virėjai ir konditeriai siūlys rinktis iš maždaug šimto įvairių receptų, tarp jų nelieta dalies įprastinių lietuviškos virtuvės patiekalų. Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) tinklalapyje pirmadienį paskelbtos technologinės kortelės ir receptai, ministerijos teigimu, turėtų tapti pagrindu vaikų mitybą mokyklose organizuojančioms įstaigoms. Tarp šimto patiekalų – ir egzotiškai skambantys: čija sėklų pudingas, burokėlių maltinukai, trintos brokolių, špinatų, tai pat pastarnokų sriubos, miežių, avižų, grikių košės.

Prievolė. Nuo sausio pirmos dienos įsigaliojus naujoms Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatom, valstybės tarnautojai apie žinomus korupcijos atvejus privalo pranešti teisėsaugos institucijoms – Specialiųjų tyrimų tarnybai (STT), prokuratūrai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai. Pasak STT Korupcijos prevencijos valdybos viršininkės Rūtos Kaziliūnaitės, valstybės tarnautojai apie žinomus korupcijos atvejus turi pranešti, jeigu turi neginčijamų įrodymų apie tokią veiką. Pareigos pranešti nėra vieninteliu atveju – jeigu korupcinę veiką padarė pranešėjo giminaitis ar šeimos narys.

Siūlymas. Grupė opozicinių konservatorių parengė pataisais, kad priešai sulaužiusiems vietos politikams aštuoneriems metams būtų užkirstas kelias į rinkimus. Parlamentarai Laurynas Kasčiūnas, Agnė Bilotaitė, Audronius Ažubalis ir Irena Haase dar siūlo nustatyti, savivaldybės tarybos nariui pradėjus įgaliojimų neteikimo procedūrą jis negalėtų atsistatydinti, pranešė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija. A. Ažubalio teigimu, „moraliniu požiūriu vertinant, siūlomas apribojimas būtų tam tikra sankcija asmenims, kurie būdami savivaldybių tarybos nariais ar merais nevykdė kiekvienam politikui keliamų reikalavimų atlikti pareigas tinkamai, sąžiningai, laikytis Konstitucijos ir įstatymų“.

Aptars. Vyriausybės Šimtmečio komisija vakar rinkosi aptarti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo rezultatus. Kaip sakė Vyriausybės kanceliarijos Lietuvos įvaizdžio skyriaus komunikacijos ekspertas Marius Gurskas, tai bus paskutinis tarpinstitucinės grupės susitikimas, skirtas renginiams apibendrinti. „Bus šimtmečio metų rezultatų pristatymas tarpinstitucinei grupei, kas įvyko, kokie renginiai, kokie pasiekti rezultatai“, – teigė jis.

„Anykšta“ siūlo tęsti draugystę -
laikraštį prenumeruoti yra pigiau, negu pirkti!

Norėdami pasikviesti mobilųjį laiškanešį žmonės turi
skambinti tel. (8-700) 55400

spektras

Skatins. Finansiškai planuojama skatinti medikus, kurie vaikams iki septynerių metų antibiotikus skirs racionaliau, tačiau finansinės paskatos dydis kol kas neaiškus. „Kokio dydžio finansinį skatinimą gaus kiekviena iš gydymo įstaigų, paaiškės atsižvelgus į rodiklio vykdymo rezultatus bei įvertinus kitų metų biudžeto galimybes“, – sakė Valstybinių ligonių kasų (VLK) atstovas Rimantas Zagrebajėvas. Pasak jo, pinigai gydymo įstaigas turėtų pasiekti 2020 metais, įvertinus įstaigų stebėsenos rezultatus. Taip bus nustatytos nuo šių metų sausio diegiamo naujo gerų darbo rezultatų rodiklio reikšmės. Reikšmės bus apskaičiuotos atsižvelgus, kiek viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis sergančių vaikų iki septynerių metų gydyti antimikrobiniais vaistais. Taip pat bus skaičiuojama, kokią gydytojų išrašomų vaistų dalį sudarė siauro spektro antibiotikai, palyginti su visais išrašytais Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšomis kompensuojamais antimikrobiniais vaistais.

Kiaulės. Uždraudusi lietuviškų kiaulių ir kiaulienos importą, Lenkija tikriausiai saugo savo rinką, teigia Maisto ir veterinarijos tarnybos vadovas. Anot Dariaus Remeikos, tokį žingsnį Lenkija žengė po to, kai jos ūkininkai surengė demonstracijas dėl mažų kiaulių supirkimo kainų. „Draudimas pasirodė, kiek suprantam ir matom, po Lenkijoje vykusios ūkininkų demonstracijos dėl žemų kainų – grūdinių produktų ir kiaulių. Ten Lenkijos žemės ūkio ministrui buvo didelis spaudimas iš kiaulių augintojų, buvo iškeltas klausimas, kodėl yra tokios žemos (supirkimo) kainos. (...) Buvo paminėta, kad prekyba kiaulėmis Europos Sąjungoje (ES) vyksta ir iš tam tikrų antrųjų zonų, kur yra nustatytas afrikinio kiaulių maro (AKM) virusas“, – aiškino D. Remeika.

Statistika. Rusijos užsienio politiką kaip grėsmę Lietuvai nurodo beveik du trečdaliai šalies gyventojų, rodo delfi.lt pirmadienį skelbiama „Spinter tyrimų“ apklausa. Kaip grėsmė, Rusijos užsienio politiką įvardijo 63 proc. respondentų, 23 proc. grėsmės neįžvelgė. Palyginti su panašia apklausa, vykdyta prieš dvejus metus, gyventojų nuomonė šiuo klausimu iš esmės nepakito.

Naujausia apklausa dėl valstybių užsienio politikos keliamos grėsmės pernai rugpjūtį atlikta Krašto apsaugos ministerijos ir Rytų Europos studijų centro užsakymu. Apklausti 1007 šalies gyventojai nuo 18 iki 75 metų.

Tvoros. Ištyrus Molėtų miškuose aplink vandens telkinius esančius sklypus, rasta neteisėtą tvorą ir statinių. Pažeidimų nustatyta 13-oje iš 25 tirtų valdų, pirmadienį pranešė Aplinkos ministerija, apibendrinusi vasarą atlikto tyrimo rezultatus. Įvertinus nustatytus pažeidimus, laikinasis aplinkos ministras Žygimantas Vaičiūnas pavedė Valskybinei miškų tarnybai, Aplinkos apsaugos departamentui, Saugomų teritorijų tarnybai bei Teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai didesnę dėmesį skirti veiklos rekreacinėse teritorijose ir čia esančių miškų priežiūrai.

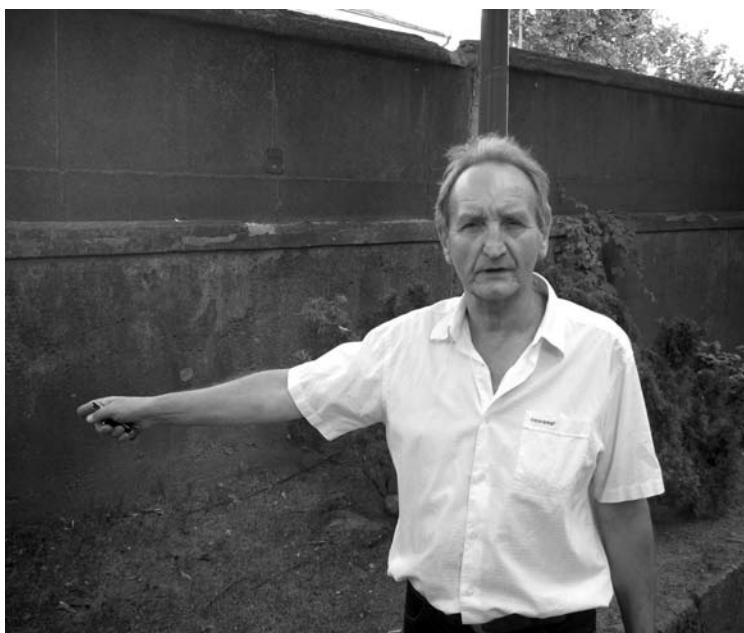
-BNS

Paminklas Vaižgantui Kaune: parinkta vieta daug nepatenkintų...

Raimondas GUOBIS

Šiais metais Kaune Švč. Mergelės Marijos į Dangų Ėmimo – Vytauto Didžiojo bažnyčios šventoriuje turėtų iškilti paminklas prieš 150 metų Malaišių sodžiuje prie Svėdasų gimusiam lietuvių literatūros klasikui, visuomenės veikėjui, laisvos ir laimingos Lietuvos valstybės kūrėjui, kan. Juozui Tumui-Vaižgantui.

Tačiau architektų bei dvasinės vyresnybės parinkta paminklui vieta prie šventoriaus tvoros daug kam nepatinka.

Vaižganto paminklą siūlomą statyti štai prie šitos sienos – rodo muziejininkas Alfą Pakėnas.

Šie metai Lietuvos Respublikos Seimo paskelbti Juozo Tumo-Vaižganto metais, ta proga visoje respublikoje vyks daug garbų svėdasiškių ir jo darbus primenančių renginių. Kaunas brangų savo miesto pilietį pagerbs paminklu. Jis bus pastatytas Vytauto Didžiojo bažnyčios šventoriuje, kurioje nuo 1920 m. iki pat mirties darbavosi uolus dvasininkas ir nepaprastas pamokslininkas. Jo pamokslų pasiklausyti rinkdavosi visa miesto inteligentija, ne vienas aplinkinių bažnyčių dvasininkas Vaižgantui tokios sėkmės pavydėjo, net skundė dvasinei vyresnybei dėl pernelyg laisvo homilijų turinio.

Visi paminklo statyba besirūpinantys be didesnių ginčų sutarė, kad sumanymas, pavaizduoti Vaižgantą, sėdintį su šuneliu Kauku, tinkamas, tačiau dėl vietos kilo karštų ginčų. Vaižganto muziejaus vedėjas Alfą Pakėnas bei Kauno svėdasiškiai ir anykštėnai veik vieningai norėjo, kad paminklas būtų pastatytas šventoriaus gilumoje, jaukioje pakilumėlėje po liepomis, veik ant Nemuno kranto.

Tačiau architektai ir miesto valdžia šios vietos, kadaise paruoštos Vytauto Didžiojo paminklui tarsi ir pagailėjo Vaižgantui. Pasiūlė ir

Idėją paminklui šia nuotrauka pasiūlė pats Juozas Tumas-Vaižgantas...

nusprendė garbiojo svėdasiškio skulptūrą įkurdinti patvoryje, tarsi ir žvelgiančio į bažnyčios duris sieną, savo kapo lentą, tačiau nematomą iš gatvės. Tarsi paslėpta, kaip ir paslėptas vieno potvyno metu iš Vytauto bažnyčios išgąbentas Vaižganto kūnas.

Likimas panašus į Vytauto Didžiojo palaikų – abiejų didžiaviryų kaulų niekas nebesuranda, tarsi jie būtų pasislėpę nuo į klaidžius klystkelius bandančios pasukti tautos.

komentarai

Jauni žmonės turi galvoti apie orią senatvę

Prasidėjus šiems metams įsigaliojo pensijų reforma – 2019 m. visi jaunesni nei 40 metų pilnamečiai dirbantys asmenys gaus arba jau gavo kvietimą pradėti kaupti pensijai. Tiems, kurie jau kaupia patys prisidėdami ir už tai gaudami paskatas, iš esmės niekas nesikeis, pasirinkimų metas laukia tų, kurie iki šiol nekaupė. Be to, startuoja naujo tipo gyvenimo ciklo fondai.

„Anykšta“ pašnekovų teiravosi, ką jie mano apie naują pensijų reformą. Kokį kelią žmonėms pasirinkti – prisidėti prie būsimos pensijos savo lėšomis ar tiesiog tikėtis, kad oria senatvę pasirūpins valstybė?

Esam savo gyvenimo kalviai

Ignė PUKENĖ, anykštėnė:

- Tegaliu pasakyti, kad kaupiau anksčiau, kaupsiu toliau. Kadangi kaupiau, nieko daryti man nereikėjo, persivertė kaupimo sistema ir tiek.

Manau, kad kaupti reikia ne tik šiuo būdu, tačiau ir papildomai kitais būdais – įvairūs fondai ir pan., nes patys esam savo gyvenimo kalviai, nuo mūsų priklauso mūsų dabartis ir mūsų ateitis. Nereikia laukti, kol kas nors ką nors duos, reikia pačiam galvoti apie ateitį ir stengtis kuo daugiau senatvei atidėti. Dažnai žmonės kalba, kad va kitose šalyse pensininkai geriau gyvena, taip, jie gauna didesnes pensijas, tačiau dažnu atveju yra prikaupę ir įvai-

riuose fonduose: kelionėms, senatvei, vaikams, jų mokslams ir pan.

Valdžia neturi ilgalaikės strategijos

Marius BANYS, anykštėnas:

- Sudėtingas klausimas. Sakiau, dar eisiu aiškintis, kaip ten kas, tai šiuo klausimu kol kas nelabai turiu ką pasakyti. Viena galiu pasakyti, kad valstybė kol kas nėra pajėgi užtikrinti orios senatvės, tad, manau, reikia rūpintis patiems. O į klausimą, ar negąsdina tai, kad įvairios reformos vyksta su kiekviena nauja valdžia, galiu atsakyti taip: gal labiau kelia nerimą tai, kad valdžia neturi ilgalaikės strategijos pensijų klausimu ir tas nerimas iššaukia žmonių nežinomybę.

Pritariu pensijų kaupimo sistemai

Juozas RATAUTAS, buvęs Sodros Anykščių skyriaus vadovas:

- Teisingai daro tie, kas savo ir šeimos ateitimi pasirūpina ne vienu būdu. Rizika likti be pragyvenimo šaltinio sumažėja tada, kai pajamų šaltiniai yra keli, kai investuojama ar kaupiama į skirtingus fondus, ar daromi kitokie, skirtingi sprendimai. „Sodra“ yra tvari institucija, už ją garantuoja valstybė ir ji negali bankrutuoti. Tačiau reikia suprasti, kad šalyje mažėjant gyventojų skaičiui, mažėja ir dirbančiųjų, mokesčių socialinio draudimo įmokas. Veikdama solidarumo principu ir būdama valstybinė institucija, gautų pajamų ji neinvestuoja, negauna pelno, o tik gautas lėšas perskirsto. Pajamų prognozės dėl emigracijos nėra labai jau optimistinės. Todėl, kad užsitikrinti orią senatvę, jauni žmonės turi galvoti apie kitus pajamų šaltinius. Pritariu pensijų kaupimo sistemai. Ji yra ganėtinai lanksti ir skatinanti. Sistemoje yra paliktas laisvas kelias pasirinkti: kaupti ar ne, kokioje bendrovėje kaupti, yra ne vienas variantas

paveldėti sukauptas lėšas. Pensijų kaupimą skatina ir tai, jog valstybė ženkliai prisideda prie kaupiamų sumų, nors tai ir nėra teisinga mokesčių mokesčių atžvilgiu. Turim tikėti, kad valstybė efektyviai kontroliuos pensijų kaupimo bendrovių veiklą, kad surinktos jose lėšos būtų efektyviai investuojamos, kad šios bendrovės dirbtų ne sau, o tiems, kas pasitikėjo jomis. Dar svarbu, kad sistema būtų kuo mažiau priklausoma nuo politikų, joje būtų kuo daugiau naugiklių nuo nereikalingų ir nenaudingų žmonėms pokyčių.

Gyvename kitoje santvarkoje

Alvyda VERIKIENĖ, anykštėnė:

- Tie su pensijų reforma susiję įstatymų pakeitimai naudingi žmogui. Taupė ir mūsų tėvai, tačiau savo santaupų neteko dėl to, kad buvo kita santvarka. O mes gyvename kitoje santvarkoje. Mūsų amžiuje pensijų kaupimo nebuvo, jei tai būtų buvę, šiandien viskas būtų kitaip. Pati esu buvusi Švedijoje, ten žmonės net neabejoja, eina dirbti ir iš karto pasirašo dėl pensijų kaupimo.

-ANYKŠTA

Tarptautinius santykius mezga vairuotojai

Anyškėčių rajono policijos komisariato Reagavimo skyriaus viršininkas Valdas Palionis sako, jog reikia suprasti, kad kelininkai vienu metu negali nuvalyti visų kelių.

(Atkelta iš 1 psl.)

Paauglys vokiečių atsidūrė reanimacijoje

Pentadienį, sausio 4-ąją, 18 val. 54 min., Anyškėčių rajone kelio Kaunas-Zarasai-Daugpilis 117-ajame kilometre, blaivus vyras (g. 1985 m.), gyvenantis Utenos rajone, Radeikių kaime, vairuodamas automobilį BMW X5, neatsižvelgė į kelio ir meteorologines sąlygas, nepasirinko saugaus greičio, išslydo į priešingą eismo juostą ir susidūrė su priešpriešiais važiuojančiu automobiliu „Ford“, vairuojamu blaivaus Vokietijos piliečio (g. 1965 m.), gyvenančio Vokietijoje, Drezdeno mieste. Eismo įvykiu metu sužaloti automobilio „Ford“ keleiviai: paauglys (g. 2005 m.), kuris dėl vidaus organų sužeidimų išvežtas į Santaros klinikų reanimacijos skyrių, ir moteris (g. 1971 m.), kuri dėl patirtų sužalojimų paguldyta į Utenos ligoninę. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Šeštadienį, sausio 5-ąją, 15 val. 15 min., kelyje Radiškis-Anyškėčiai-Rokiškis, 4-ajame kilometre, automobilio „Audi A4“ vairuotojas (g. 1996 m.), gyvenantis Anyškėčių rajone, Pagirių kaime (blaivus), nepasirinko saugaus greičio, slidžiam kelyje nesuvaldė automobilio, išvažiavo į priešingą eismo juostą, susidūrė su priešpriešiais atvažiuojančiu automobiliu BMW 730, vairuojamu vyro (g. 1999 m.), gyvenančio Ukmergėje, Serbenų g. (blaivus). Eismo įvykiu metu nukentėjo automobilio BMW vairuotojas, dėl kojos lūžio paguldytas į Ukmergės ligoninės traumatologijos skyrių. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Pirmadienio, sausio 7-osios, rytą, tarp 9 ir 10 valandos, J. Biliūno gatvėje prie Anyškėčių savivaldybės administracijos pastato į staigiai stabdžiusį „Renault Laguna“ rėžėsi latvio vairuojama autocisterna.

Lengvasis automobilis buvo kaip reikiant apgadintas, tačiau jo vairuotojui pasisekė – autocisterna buvo tuščia, užpildyto sunkvežimio svoris, taigi ir smūgis, būtų buvęs gerokai smarkesnis.

Lietuviškai žurnalisto užkalbinatas latvis, paklaustas, kas nutiko, klausimą suprato ir paaiškino: „autoavarija“. Paskui jau rusiškai vyras sakė, kad akivaizdu, jog jis esąs kaltas, nes jeigu įvažiavo į kito automobilio galinę dalį, reikšia nesilaikė saugaus atstumo.

Lietuviškai žurnalisto užkalbinatas latvis, paklaustas, kas nutiko, klausimą suprato ir paaiškino: „autoavarija“. Paskui jau rusiškai vyras sakė, kad akivaizdu, jog jis esąs kaltas, nes jeigu įvažiavo į kito automobilio galinę dalį, reikšia nesilaikė saugaus atstumo.

Daug eismo įvykių

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anyškėčių rajono policijos komisariato Reagavimo skyriaus viršininkas Valdas Palionis „Anykštai“ sakė, jog šiomis dienomis gausu avarijų dėl slidžios kelio dangos. Tiesa, kokie konkretūs skaičiai, pareigūnas negalėjo pasakyti – daugelis į avarijas patekusių vairuotojų į policijos pareigūnus nesikreipia, nes to daryti nėra būtina, pakanka užpildyti eismo įvykiu deklaraciją.

V. Palionis kalbėjo, kad paprastai avarijos pasipila, kol vairuotojai nėra prisitaikę prie sudėtingesnių eismo sąlygų. Paklaustas, ar dėl avarijų nėra iš dalies kalti ir kelininkai, policijos pareigūnas sakė: „Kai sninga, tai sninga ne viename kelio ruože, matyt, kelininkai nespėja visų Lietuvos kelių iš karto nuvalyti, pabarstyti. Mūsų darbe taip pat būna situacijų, kai negalime į visus įvykius sureaguoti tuo pat metu“ – kaltinti kelininkų nebuvo linkęs policijos pareigūnas.

Anyškėčių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos viršininkas Saulius Slavinskas „Anykštos“ paklaustas, ar dėl užpustytų kelių jo vadovaujama tarnyba neturėjo problemų, sakė, jog gelbėtojai nebuvo užklimpti, o ir pagalbos kitoms spec.

tarnyboms dėl nepravažiuojamų kelių suteikti dar nereikėjo.

Seniūnijų keliai kartais nuvalomi greičiau, nei valstybiniai keliai

Pagal valstybinių kelių priežiūros žiemą tvarką, magistraliniai, krašto ir rajono keliai suskirstyti į atskirus lygius – iš viso yra 8 kelių priežiūros žiemą kategorijos. I-ojo lygio magistraliniai keliai valomi nuolat – kelio danga šiuose keliuose be sniego turi atsirasti praėjus dviem valandoms po snigimo. Tuo tarpu III lygio rajoniniams keliams eilė gali ateiti labai vėlai – šie keliai valomi tik nuo 9 iki 18 valandos, jie neturi būti barstomi, o eismas juose pagal nustatytą tvarką gali nutrukti net iki 48 valandų.

Tuo tarpu seniūnijų keliai valomi ne tik pagal aprašus, bet ir pagal poreikį. Pasak Kavarsko seniūnės Šarūnės Kalibaitės, seniūnijos keliai šią žiemą valyti jau du kartus. Ypatingas dėmesys, seniūnės teigimu, skiriamas tiems keliams, kuriais turi važiuoti mokyklinis autobusiukas bei privažiavimams prie neigaliųjų sodybų. „Reaguojame į telefoninius skambučius, jei žmonės negali išvažiuoti – stengiamės padėti“ – „Anykštai“ sakė Kavarsko seniūnė.

Svėdasų seniūnas Valentinas Neniškis „Anykštai“ aiškino, jog dalis seniūnijos kelių taip pat valyti du kartus, o dalies iki šiol net neprireikė valyti. Seniūnas kalbėjo, kad seniūnijos kelius prižiūrinti „Ukmergės versmė“ subrangai pasisamdė kitą firmą, o ta savo ruožtu susirado subsubrangovą – ūkininką. Ūkininkas nusipirko įrangą kelių valymui, bet kelis paskutinius metus jo pagalbos valant kelius beveik nereikėjo. Pasak V. Neniškio, seniūnijos kelių priežiūros biudžetas nėra padalintas sezonais – jeigu mažai išleidi pinigų sniego valymui, daugiau lieka lėšų seniūnijų kelių greideriavimui šiltuoju metų laiku.

O sniego beveik nėra...

Atpratus nuo žiemų, šių metų sniegas atrodo vos ne kaip stichinis reiškinys. Tačiau, Anyškėčių hidrometeorologijos posto stebėtojo Petro Buterlevičiaus duomenimis, vakar, sausio 7-ąją, sniego danga Anyškėčiuose buvo 15 cm storio. Daugiausiai sniego Anyškėčiuose šią žiemą buvo gruodžio 18-19 dienomis, kai sniego danga siekė 22 cm.

Priminsime, jog 50 cm sniego danga Lietuvoje dar neseniai nebuvo labai jau didelis stebuklas. Atskirose vietovėse ankstesniais metais buvo fiksuota ir 80-90 cm storio sniego danga.

Šią žiemą Anyškėčiuose šalčiausia buvo gruodžio 1-ąją, kai termometro stulpelis nukrito iki 11,5 laipsnio šalčio.

Pasak Svėdasų seniūno Valentino Neniškio, kuo mažiau pinigų seniūnijos panaudoja kelių valymui žiemą, tuo daugiau lėšų lieka kelių priežiūrai šiltuoju metų laiku.

specialistas pataria

Valgyti ar atsisakyti sojos?

Soja ir jos produktai – ypač dažnai aptariamasis produktas. Vieni tvirtina, kad tai puikus baltymų šaltinis veganams ir vegetarams, kurie nevalgo mėsos. Kiti sako, kad soja yra didžiulis priešas mūsų organizmui. Kaip yra iš tiesų?

Sojos pupelės, tofu, varškė ir kiti produktai ypač dažnai vartojami, kuomet atsisakoma gyvulinės kilmės baltymų. Svarbu žinoti tai, kad soja yra vienas iš nedaugelio gamtos sukurtų produktų, kuriuose yra visos nepakeičiamos amino rūgštys. Tai visaverčiai augaliniai baltymai, kaip ir bolivinė balanda, kanapių sėklos ir baltymai bei ispaninio šalavijo sėklos.

Žinoma, negalima sakyti, kad soja atstoja mėsą, nors joje visos nepakeičiamos amino rūgštys ir gausu baltymų, augalinių baltymų pasisavinimo koeficientas yra žemesnis nei gyvulinė baltymų. Pavyzdžiui, kiaušinio baltymo pasisavinimo rodiklis yra aukščiausias ir gali siekti net 95-100 proc., paukštienos – apie 80 proc., o sojos produktų tik 50-60 proc.

Tačiau, soja turi ir minusų. Ir tai nėra genetiškai modifikuoti produktai. Prekybos centruose sojos produktai žymimi ženklų „be GMO“ (genetiškai modifikuoti produktai), tačiau tai tik viena medalio pusė. Sojose gausu Omega 6 riebalų rūgščių ir labai mažai Omega 3. Toks riebiųjų rūgščių disbalansas kelia uždegimines reakcijas organizme. Omega 6 ir Omega 3 santykis sojos produktuose vidutiniškai yra 51 su 6.

Didžiausios sveikatos institucijos (tarp jų ir Pasaulio sveikatos organizacija) rekomenduoja 5:1 ar mažesnę santykį, kad būtų pasiektas organizmo balansas. Esant disbalansui organizme kyla uždegiminiai procesai. Omega 6 perteklius siaurina kvėpavimo takus, kraujagysles, didina kraujo krešumą, yra siejamas su padidėjusia širdies ligų rizika, diabetu, artritu, nutukimu, astma, įvairiomis alergijomis ir t. t. Omega 6 perteklius kaupiasi gausiai vartojant ne tik soją, bet ir augalinius aliejus (ypač saulėgrąžų), grūdus ir jų produktus, sėklas ir riešutus (išskyrus linų sėmenis ir ispaninio šalavijo sėklas) ir kitus ankštinius produktus.

Svarbu ir tai, kad sojose yra daug fitoestrogenų, kuriuos organizmas atpažįsta kaip estrogenus (moteriškus hormonus). Puiku, jei soja ar jos produktai yra vartojami moterų menopauzės laikotarpiu, tačiau nesant estrogenų trūkumo, per dažnas šių produktų vartojimas gali sukelti daugiau žalos negu naudos.

Pranešimas spaudai

Pirmadienio, sausio 7-osios, rytą, tarp 9 ir 10 valandos, J. Biliūno gatvėje prie Anyškėčių savivaldybės administracijos pastato į staigiai stabdžiusį „Renault Laguna“ rėžėsi autocisterna.

Autoriaus nuotr.

tautos balsas

Anyškėčiuose, „Jaros“ prekybos centro kieme (ten, kur yra ir administracinės patalpos) yra pastatytas tualetas, bet jis užrakintas. Už jo „įrengtas“ kitas tualetas – ten pila-

mos fekalijos. Šią problemą pastebėjome ir kėlėme dar pavasarį, tačiau, pasirodo, niekas į ją nekreipė dėmesio.

Gal Anyškėčių rajono meras Kęs-

tutis Tubis „Anykštoje“ paskaitys apie tai ir bent jau prieš rinkimus šią problemą išspręs...

Anykštėnė

Prieš šventes miesto centre – antisanitarinis židinyš

Savo nuomonę išsakykite paskambinę į „Anykštą“ (8-381) 5-82-46.

